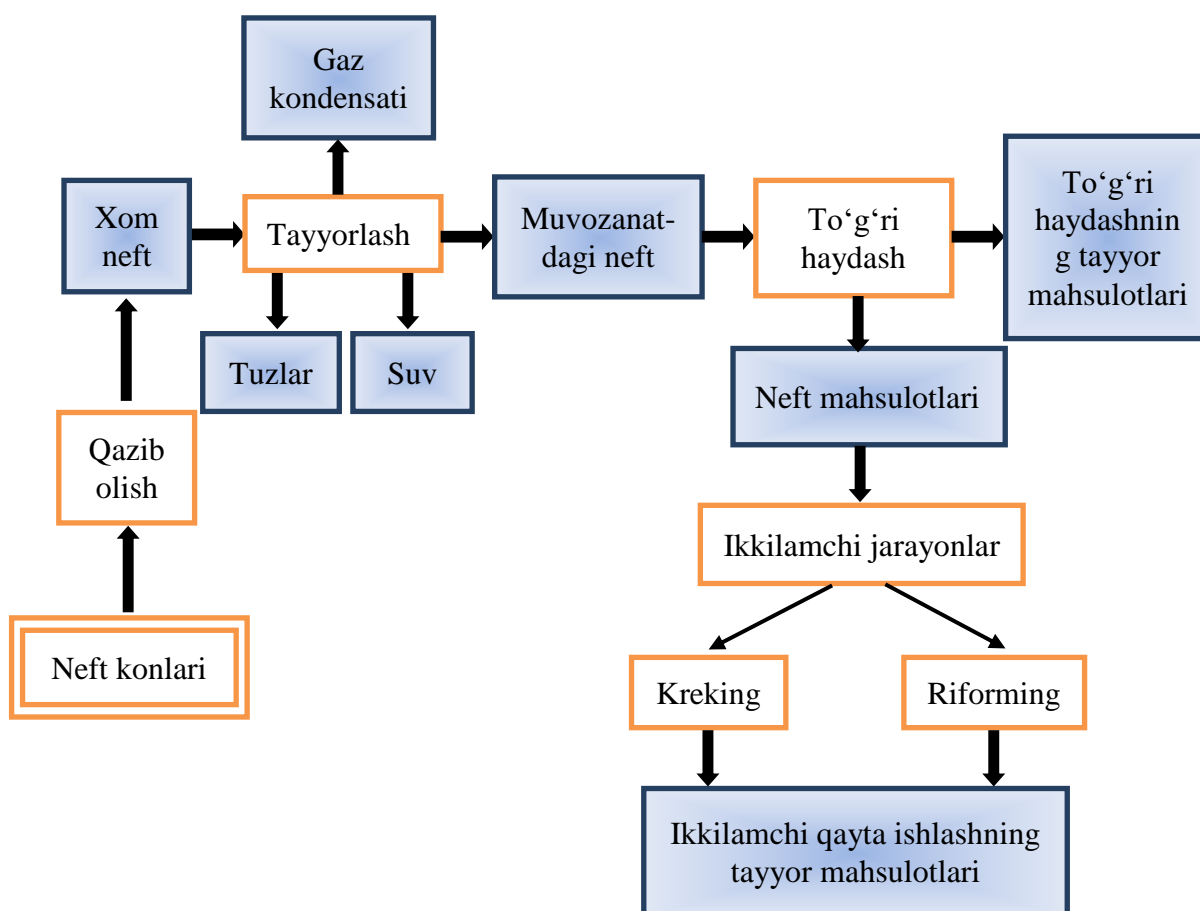

NEFTDAN YONILG'Í MOYLASH MATERIALLARINI OLISH SXEMALARI

Neftni qayta ishlash jarayoni juda murakkab jarayon hisoblanadi. U bir necha bosqichdan (1-rasm) iborat bo'lib, quyidagilardan iborat:

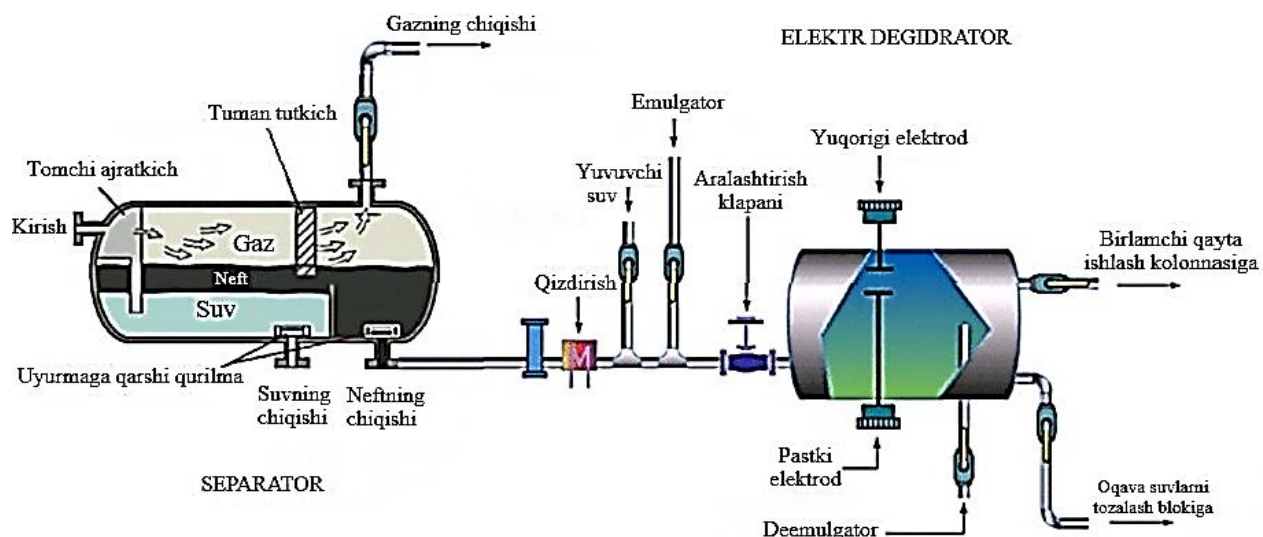
- neftni qayta ishlashga tayyorlash;
- neftni birlamchi qayta ishlash;
- neftni ikkilamchi qayta ishlash;
- neft mahsulotlarini tozalash va sifatini yaxshilash.

Neftni qayta ishlashga tayyorlash jarayonida uning tarkibidagi uglevodor gazlari, suv va mexanik qo'shimchalar ajratib olinadi. Neft tarkibidagi erigan uglevodor gazlari gaz separatorlarida yo'lovchi gaz sifatida ajratib olinadi, so'ngra neft tarkibidagi suv va mexanik qo'shimchalardan tindiriladi.

1-rasm. Neftni qayta ishlashning umumiy sxemasi

Maxsus rezervuarlarda tindirilgan neft suvsizlantirish, tuzsizlantirish va neftni stabillash jarayonlarini amalga oshiruvchi neftni tayyorlash qurilmasiga (NTQ) yo‘naltiriladi (2-rasm). Bu qurilmalarda neftni tozalash natijasida, uning tarkibidaga suv miqdori 0,1 % dan, tuzlar konsentratsiyasi esa 5 mg/l dan otrmaydi. So‘ngra neft YoMMLarni ajratib olish uchun birlamchi qayta ishlashga yuboriladi.

2-rasm. Neftni tayyorlash jarayonida tuzsizlantirish va suvsizlantirish qurilmasi sxemasi

Neftdan yonilg‘i va moylash materiallarini olish uchun turli fizikaviy va kimyoviy usullar qo‘llaniladi. Ko‘p hollarda neft dastlab fizikaviy usulda tor fraksiyalarga ajratiladi, so‘ngra bu fraksiyalar kimyoviy usullar bilan tayyor mahsulotlarga aylantiriladi. Neftni qayta ishlash zavodlarida bu jarayonlar o‘zaro bog‘langan; qayta ishlanayotgan materiallar ishlov berishning bir bosqichidan boshqasiga o‘tkaziladi. Bunda elektr energiyasi, issiqlik va suvdan kompleks foydalaniladi. Neftni qayta ishlashning prinsipial sxemasi 3-rasmda keltirilgan.

